

Namen van God

In onze wereld is het hebben van een goede naam belangrijk. Dat staat voor kwaliteit, degelijkheid, betrouwbaarheid. De reclame wereld doet haar uiterste best toe werken aan een goede naam van een product. Daar worden miljoenen in geïnvesteerd. Hillary Clinton investeerde meer dan 1 miljard dollar, het mocht niet baten. Haar naam was te zeer besmet, blijkbaar toch meer dan die van haar rivaal Donald Trump.

Een goede naam ben je zomaar kwijt. Er wordt iets gesuggereerd, vervolgens gaat het proces werken van: 'waar rook is is vuur'. Voor je het weet ben je je goede naam en faam kwijt en word je door het slijk gehaald.

Het hebben van een goede naam is dus heel belangrijk.

Tegenwoordig is een **logo** al vaak voldoende om positieve- dan wel negatieve- emotie op te roepen bij een naam of een product.

Velen zitten op **FaceBook**, daar delen ze al hun ideeën, inzichten, hoop en pijn. FaceBook laat zien wie je bent en wat je bezighoudt. **Je maakt jezelf openbaar.**

De Heere God maakt Zich ook openbaar, laat iets van Zichzelf zien, we ontdekken Wie Hij is en Hoe Hij is wanneer we ons verdiepen in Zijn naam.

De naam van God

Veel mensen spreken over God en allerlei namen worden voor God gebruikt. Soms lijkt het of we ook namen voor God uit een andere Godsdienst zomaar kunnen inwisselen. De naam **Allah** betekent god, maar dat betekent niet dat Allah van de Islam dezelfde is als de God en Vader van onze Here Jezus. We willen daarom op zoek gaan in de Schrift, naar de wijze waarop daarin over God gesproken wordt en zo willen we Hem beter leren kennen, dat doen we dus aan de hand van Zijn Zelfopenbaring door middel van Zijn namen.

Het kennen van een naam houdt ook in dat we iets kennen van hem of haar die die naam draagt. In zekere zin is het **gebruiken van een naam ook een vorm van invloed** die je uitoefent op die ander.

Noem ik de naam van iemand, dan zal die persoon opkijken, verschrikt misschien, bijvoorbeeld bij de stem van de meester op school die nu misschien een lastige vraag gaat stellen. Of blij en verwachtingsvol, bij het meisje dat de stem van haar vriend hoort.

Het noemen van iemands naam roept dus een reactie op, heeft invloed op die ander. Omdat naam en faam zomaar geschaad kan worden en we de goede naam van iemand zomaar te grabbel kunnen gooien moeten we voorzichtig zijn. Het noemen van de naam van God roept ook van Hem een zekere reactie op.

De Heere God zelf waarschuwt ons zelf, we kennen allemaal Zijn gebod:

'Gij zult de Naam van de Heere uw God niet ijdel gebruiken' (Exodus 20:7).

Het volk van God, Israël, de Joden, zijn daarvoor zo huiverig dat zij Gods naam niet gebruiken of uitspreken. Zij gebruiken omschrijvingen zoals:

- *Elohim*
- *Hakadosj Baroech Hoe* – De Heilige, Gezegend is Hij (in religieus-orthodoxe kringen)

- *Adonai* – mijn Heer; wordt gehanteerd bij plechtige voorlezingen (in gebeden etc.)
- *Hasjeem* – letterlijk ‘de Naam’; meest gebruikte versie in dagelijks, niet-plechtig gebruik

In Leviticus 24:11-15 staat dat de jongeman die ‘*de naam lasterde*’ op Gods bevel gestenigd moest worden. Schrijven en spreken over God moet dus met grote terughoudendheid en uiterst voorzichtig met groot respect en eerbied voor Zijn Naam. Noemen we Zijn naam, dan zal Hij opkijken, dan vragen we immers Zijn aandacht, dat mag, maar niet ijdel, niet zomaar.

Ik denk dat, hoe goed bedoeld ook, het onbeleefd is Gods naam niet te gebruiken, Hij heeft Zich nota bene zelf zo voorgesteld.

Ik ben Henk Schouten, ik zou het niet leuk vinden als u me *dominee* noemt, of *voorzitter* of *hem*. Natuurlijk komt dat in sommige verbanden beter uit, maar ik ben Henk Schouten.

Wanneer we Gods naam noemen, dan drukken we daarmee uit Wie Hij voor ons is. ‘Ik ben die Ik ben’. Ik ben er voor jou, jij mag er zijn voor Mij.

Grootste opdracht

Daar hoort bij dat het kennen van God, van Zijn Naam, de grootste opdracht is voor de mensheid. Hosea schrijft in Hosea 4:1 ‘*dat er geen kennis van God is in het land*’. In vers 6 lezen we dan: ‘*mijn volk is uitgeroeid omdat het zonder kennis is, omdat u de kennis verworpen hebt*’. Hoe ernstig is dat, de kennis van God is verworpen, maar feitelijk heeft men God zelf verworpen.

De opdracht die wij, Christus belijdende gelovigen, hebben is tegenovergesteld, wij moeten ons uitstrekken om Hem beter te leren kennen. Paulus schrijft in Filippiëzen 3:10 ‘*opdat ik Hem mag kennen, en de kracht van Zijn opstanding*’.

De Heere Jezus zelf leert ons het allerbelangrijkste in Johannes 17:3:

‘Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen’, de enige waarachtige God, en Jezus Christus Die U gezonden hebt

God is geen naam maar een aanduiding, categorie

Het woord ‘God’ is geen naam. De meeste mensen denken en spreken zo over God en ook tot God. Zo mogen we ons zeker ook tot Hem richten, we zien dat b.v. in de Psalmen (74:1; 75:2 e.a.) Letterlijk betekent het woord god ‘verhevene’. Maar niet iedere verhevene is de God en Schepper die wij door de Heere Jezus onze Vader mogen noemen.

Moslims noemen hun god ‘Allah’. Hindoes ‘Visjnoe’; Vanuit het Boeddhisme horen we over Boeddha. Boeddha was geen god maar een mens. **Gautama Boeddha** of **Siddhartha Gautama Boeddha** (Sanskriet, Pali: *Gotama Boeddha*). Deze Boeddha was een spiritueel leider die volgens de historische wetenschap waarschijnlijk leefde van ca. 450 v.Chr. tot ca. 370 v.Chr. in Nepal en de volledige **verlichting** bereikte. Boeddhisme is meer een leer, een levensweg, dan een religie, er is geen god maar een opgaan in het grote kosmische al, de complete verstillings. Het **Nirwana** is de hoogste staat die een mens kan bereiken. Letterlijk

betekent **nirwana** 'uitgeblust' of 'onbeweeglijk'. Het einde van alle dingen, van alle aversie, alle begeerte, all verwarring etc.

Het woord God is dus net als het woord mens, of huis, of fiets, of dier. Het gaat om een groep, een categorie, er zijn veel mensen, huizen, fietsendieven en dus ook goden of wellicht beter godheden.

Vervolgens kun je specificeren. Onze God, of Schepper God, of Israëls God, of de God van Abraham, Izak en Jacob. Daarmee maak je onderscheid tussen die éne God en de andere goden, godheden.

Maar ook de god van de Islam, of één van de vele goden van het hindoeïsme kun je bedoelen wanneer je het algemene woord god gebruikt. Men kan dus over god spreken, terwijl u denkt dat het om der Vader van de Heere Jezus gaat, terwijl het feitelijk iemand heel anders zijn kan. Daarachter kan dus een enorme misleiding schuil gaan. We zullen wanneer over god gesproken wordt goed moeten weten wie met dat woord bedoeld wordt. Satan doet zich voor als een engel des lichts, dat is knap voor zo'n duister persoon, maar levensgevaarlijk voor ons.

Ha Sjem

Het gaat ons om de Here God die ons vanuit de Bijbel genadevol tegemoet treedt. Mozes kreeg opdracht Hem aan het volk Israël bekend te maken. Bij de brandende braamstruik vond die roeping plaats, dan stelt Mozes aan de Heere God de vraag:

'Wanneer ik bij de Israëlieten kom en tegen hen zeg: de God van uw vaders heeft mij tot u gezonden, en zij mij zeggen: wat is Zijn Naam? Wat moet ik dan tegen hen zeggen?'

Dat zinnetje '**wat is Zijn naam**', betekent zoveel als Wie is Hij? Over Wie heb je het? Wat kan Hij, wat is Zijn kwaliteit?

Daarop openbaart God Zijn naam: 'JHWH, Ik ben die Ik ben'. In het N.T. horen we de Heere Jezus, Hij vult dat verder in: 'Ik ben de goede Herder, Ik ben het Licht des Levens, Ik ben het Brood des levens, het water des levens'. Ook op die manier mogen en kunnen we in de Heere Jezus meer van onze Vader in de hemel leren, Hem beter kennen. Zijn naam en faam.

In het woord anti-**semitisme** zien we ook dit woord voor naam. Eén van de zonen van Noach droeg die naam, Sem, Cham, Jafeth. Het is door het nageslacht van deze Sem dat God Zijn Naam aan de wereld bekend wil maken, Zichzelf wil openbaren. Anti-semitisme is ten diepste verzet tegen deze zelfopenbaring van God, tegen God zelf.

Het oude testament bevat een aantal verschillende namen voor God, een aantal daarvan wil ik nader gaan bespreken. Moge de Heere ons meer inzicht geven in Wie Hij is en voor ons zijn wil, tot Zijn eer en heerlijkheid.

Elohim

De eerste aanduiding voor God vinden we in de eerste zin in de Bijbel: *'in het begin schiep God de hemel en de aarde'*. In het Hebreeuws vinden we hier voor 'God' het woord 'Elohim', een woord dat 2570 maal in de bijbel voorkomt. Daarnaast komen we iets verderop in de Bijbel de naam JHWH tegen, ook vaak gecombineerd, JHWH-Elohim.

Bronnensplitsing

Op grond van die verschillende woorden, Elohim en JHWH bedacht iemand dat het boek Genesis een samenvoeging moest zijn van twee verschillende documenten, de Elohist en de Jahwist. Latere geleerden hebben daar nog weer andere bronnen aan toegevoegd. De Redactionist, de Deuteronomist en nog weer meer. U hebt een schaar nodig en veel wijsheid om die bronnen uit elkaar te knippen. Wat u overhoudt is een verknipte Bijbel, veel zinloze fragmenten. Het kan anders en beter.

Wat is de betekenis van Elohim?

- 1) Sommigen stellen dat dit woord is afgeleid van het kortere 'El'. El heeft als betekenis machtig, sterk, uitstekend. Dit 'El' zien we zo'n 250 keer in de Bijbel, meestal vertaalt met God. Het gaat dus om grootheid, glorie, sterkte en macht. Een scheppende sturende macht, een soeverein. Niet onlogisch dus dat we die naam tegenkomen direct aan het begin van Gods scheppingswerk. Paulus verwijst er ook naar wanneer hij het woord neemt op de Areopagus (Handelingen 17:24,25) in zijn uiteenzetting richting de Griekse filosofen.
- 2) Volgens anderen zou het woord Elohim afgeleid zijn van **Alah**, let op met 1 l, i.t.t. Allah de god van de Islam. Die naam wordt met 2 ll-en geschreven. Het woord Alah heeft als betekenis '**verklaren**' of '**zweren**'. Dan komen we op de lijn van God die een d.m.v. de eedzweving verbond sluit. Hij heeft macht dit te doen. b.v. Genesis 22:16. We zien dit in Genesis 6:13 ook bij Noach, waar God het besluit meedeelt dat Hij de aarde zal vernietigen, maar dan in vers 18: *'maar met u zal Ik mijn verbond maken'*. In Genesis 9:14,15 zien we hoe God (Elohim) dit verbond ook werkelijk sluit. Ook veel later in Jeremia 31:33 en 32:40 komt dit verbondsaspect weer terug in relatie tot het Nieuwe Verbond.

De meervoudsvorm

Het woord Elohim staat in het meevoud en heeft de Hebreeuwse uitgang voor alle mannelijke naamwoorden. Dr. Parkhurst en vroom-joodsgelovige van enkele eeuwen geleden, vandaag zouden Messias belijdende Jood zeggen, definieerde Elohim als een naam die in de Schrift gewoonlijk gegeven wordt aan de **gezegende drie-eenheid**. Wanneer we het woord Elohim lezen, waarin duidelijk is dat het om de God en Vader van de Heere Jezus gaat, dan zou het volgens dr. Parkhurst gaan om wat wij de drie-eenheid noemen.

De eedzweving was dan niet alleen met Zijn Schepping, maar ook een onderlinge verplichtende verbintenis **binnen de drie-eenheid**, dit zie je b.v. in Psalm 110:4

*De HEERE (JHWH) heeft gezworen
en Hij zal er geen berouw van hebben:
U bent Priester voor eeuwig,
naar de ordening van Melchizedek.*

Het gaat hier zoals de brief aan de Hebreëen bevestigt (Hebreëen 7:3 bij deze priester naar de ordening van Melchizedek om onze Heere Jezus Christus, het Lam dat geslacht is voor de grondlegging van de wereld. Jezus deelde in de heerlijkheid van God voordat de wereld geschapen was (Johannes 17:23,24). Paulus schrijft ons via zijn brief aan de Kolossenzen 1:16

'door Hem zijn alle dingen geschapen die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zichtbaar en die onzichtbaar zijn'.

Hier zien we dus iets oplichten van de heerlijkheid van God, Elohim mv! waar bovendien zoals we in Genesis 1:2 lezen zelfs de Geest van Elohim zweefde of broedde op de wateren, dus aanwezig was.

Werkwoordsvorm en bijvoeglijke naamwoorden in enkelvoud.

Dan is het verder opvallend dat hoewel de gebruikte naam voor God, Elohim in het meervoud staat het verbonden is met werkwoorden en bijvoeglijke naamwoorden die juist weer in het enkelvoud staan.

We lezen in Genesis 1:1:

'in het begin schiep Elohim (Goden, of machten, mv) de hemel en de aarde'

Taalkundig klopt dat dus niet, er zou moeten staan:

'in het begin schiepen Elohim (de goden) de hemel en de aarde'

Dat kan taalkundig natuurlijk niet, dus maakten we er van wat er nu staat, 'schiep God', maar er staat dus feitelijk 'schiep Goden'

Er zijn Bijbeluitleggers die het houden op een **pluralis majestatis**: Wij, koning der Nederlanden. Echter er is daar geen enkel voorbeeld van, bij geen enkele oude taal in het Midden Oosten.

Dit geheim is alleen te doorgronden en te verklaren vanuit ons geloof dat God de Vader, God de Zoon en God de heilige Geest één zijn. Een geheim dat we verder moeten laten staan en er eerbiedig voor buigen.

Opmerkelijk is dat op andere plaatsen waar het woord Elohim wordt gebruikt er de werkwoorden wel in het meervoud staan, b.v. 1 Samuel 4:8, waar we lezen: *'Wee ons, wie zal ons redden uit de hand van deze machtige goden (Elohim)? Dit zijn (niet: is!) dezelfde goden (Elohim) (niet: God) die de Egyptenaren met alle plagen getroffen hebben'.* (Let op, hier horen we heidenen spreken en zij drukken hun voorstelling uit, niet geïnspireerd door de Heilige Geest.

JHWH

Naast El en Elohim komen we een andere naam voor God tegen. Vroeger spraken we van Jehova, inmiddels hebben we meer geleerd en spreken we van Jahweh of JHWH. Deze naam wordt in het oude testament verreweg het meest gebruikt 6823 keer. De eerste keer in Genesis 2:4 samen met Elohim, JHWH-Elohim, meestal wordt JHWH met hoofdletters geschreven, HERE of HEERE en Elohim als God, er staat dus JHWH-Elohim. Ik vind het

ontzettend jammer dat niet gewoon de letterlijk woorden zijn overgenomen. We komen ook het woord Heere, of Here tegen dan met kleine letters, dat is een vertaling van het woord adonai, daarover verderop meer.

In Genesis 28:13 zien we een mooi voorbeeld:

'Ik ben de HEERE (JHWH), de God (Elohim) van Abraham uw vader'.

Denk nog even aan de bronnen splitsing, het is toch volstrekt ongeloofwaardig hier twee bronnen te lezen en de schaar er tussen te zetten.

Betekenis JHWH

Hier moeten we zeer voorzichtig zijn, het gaat om Gods naam en die is zeer heilig. Deze naam is afgeleid van het werkwoord *'havah'* dat betekent *'zijn' of 'wezen'*, bijna gelijk aan het woord *'chavah'*, dit betekent *'leven'* en kan zowel als werkwoord, maar ook als zelfstandig naamwoord gebruikt worden.

Dit woord, de naam, JHWH, geeft aan dat God absoluut in Zichzelf bestaat. Hij leeft (werkwoord) en Hij is leven (zelfstandig naamwoord). Hij bezit in zichzelf eeuwig leven. Je kunt spreken over de Elohim, God tegenover de afgoden, maar je kunt nooit zeggen: de JHWH, want goden zijn er vele, maar JHWH is enig en uniek.

Je kunt zeggen, die god, de andere god, maar zo kun je dat niet bij de naam JHWH doen, zo is er maar één.

Lessen van Stefanus

In Handelingen 7 lezen we de dramatische gebeurtenis die tot de steniging van Stefanus leidde. We horen Stefanus getuigen: *'De God der heerlijkheid verscheen aan onze vader Abraham, toen hij nog in Mesopotamië was' (Handelingen 7:2).* Wie is deze God der heerlijkheid? Paulus en Jacobus geven ons het antwoord: *'een wijsheid die niemand van de leiders van deze wereld gekend heeft. Immers, als zij die gekend hadden, zouden zij de Heere der heerlijkheid niet gekruisigd hebben' (1 Corinthe 2:7).* Verder lezen we: *'heb het geloof in onze Heere Jezus Christus, de Heere der heerlijkheid' (Jacobus 2:1).*

Bedenk daarbij wat in Johannes 1:18 staat geschreven: *'Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die in de schoot van de Vader is, Die heeft Hem ons verklaard'.*

We zien dus tot wat voor mooie inzichten we komen wanneer we die namen van de Heere God onderzoeken, we gaan Hem en de Heere Jezus beter leren kennen.

Relatie tot Israël

We wezen al op de roeping van Mozes. Het gaat erom dat we begrijpen dat wanneer de Heere God een speciale openbaring van Zichzelf wilde geven, Hij de Naam JHWH gebruikte. Bij Zijn Zelfopenbaring onthult God zich op de meest persoonlijke en meest intieme manier.

Elohim is dus de meer algemene aanduiding van God, in relatie tot Zijn schepping, de machtige God die dit scheppingswerk realiseert.

JHWH is de naam waarin God Zichzelf meedeelt, Zichzelf meer onthult.

Anders gezegd, Elohim past in de lijn van Jafet, JHWH past in de lijn van Sem. In die laatste lijn komt Gods volk naar voren en van dat volk vraagt God morele en ethische zuiverheid, denk aan de tien geboden.

Je kunt ook zeggen de naam Elohim voor de Heere onze God, sluit liefde in tot heel Zijn schepping en alles wat het werk van Gods hand is.

Zijn naam JHWH bepaalt ons bij Gods liefde voor hen die zich aan Zijn woord en weg houden. Allereerst natuurlijk de patriarchen, dan het volk Israël en vandaag ieder die Jezus als Heer en Heiland heeft aangenomen en Zijn naam belijdt.

Adonai

Een andere naam die we vaak tegenkomen is Adonai. In onze Bijbel vertaalt met 'Heere'. ongeveer 300 keer komen we dit woord zo tegen, **bijna altijd in het meervoud**, dus weer zo'n bijzondere constructie zoals we die zagen bij Elohim. We zien het dan altijd in combinatie met 'mijn', dus 'mijn Heren'. We mogen daar zeker een bevestiging zien van wat we de drie-eenheid noemen.

We komen dit woord nog zo'n 215 keer tegen, **maar dan voor mensen gebruikt**, dan gaat het om meester, of heer of eigenaar. In die gevallen echter wordt het enkelvoud gebruikt 'adon'. We leren zo dus hoe wonderlijk, maar ook hoe duidelijk onderscheidend Gods woord met woorden, namen en taal omgaat.

Deze 'gewone' betekenis, heer, meester, eigenaar leert ons natuurlijk wel hoe de meervoudsvorm gezien moet worden. De Heere God is onze Heer, Meester, Eigenaar. We zijn niet van onszelf, als Zijn schepselen is Hij onze Heer. Onze Heer heeft als Soeverein het recht op ons en wij moeten ons voor Hem verantwoorden. We staan schuldig, maar in Zijn Zoon komt God ons genadevol tegemoet, maar ook dan gekocht en betaald moeten we ons voor hem verantwoorden voor hetgeen wij met en in ons leven doen. We zijn niet van onszelf.

Hier zien we de botsing met de autonome, moderne mens, de rechten van de mens.

Samengestelde namen

In het Oude Testament leren we dus verschillende namen van God kennen, Elohim, Adonai, JHWH, dat soms verkort wordt tot JaH, b.v. in het woord HalleluJaH. Vaak zien ze Zijn naam in combinaties met een bepaalde uitdrukking waarin we een aspect van de Heere God leren kennen. Iets van de grootheid van Zijn wezen wordt dan uitgedrukt in de bijgevoegde benaming.

Een hele mooie is El Shaddai, Gopd, de Almachtige, dus een samenstelling met El.

Daarnaast vinden we tien van dergelijke combinaties.

JHWH Jireh, JHWH zal voorzien

JHWH Ropheka, JHWH uw heelmeester

JHWH Nissi, JHWH is mijn banier

JHWH Mekaddishkem, JHWH Die u heiligt

JHWH Sjalom, JHWH is vrede

JHWH Zebaoth, JHWH van de legermachten

JHWH Eljon, JHWH de Allerhoogste
JHWH Roi, JHWH mijn Herder
JHWH Tsidkenu, JHWH onze Gerechtigheid
JHWH Sjammah, JHWH is Aldaar